

prima instanță (Curtea de Apel Chișinău) - E. Gligor
Curtea de Apel Chișinău (încheiere) - A. Pahopol

DECIZIE

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Raisa Popovici,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Ceban,
Dorin Ceban, Raisa Popovici, Vladimir Perhurovici și Veaceslav Teut împotriva
Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2016, prin care s-a
admis cererea depusă de Ludmila Ceban, Dorin Ceban, Vladimir Perhurovici și
Veaceslav Teut privind explicarea hotărârii judecătorești,

c o n s t a t ă

La 08 februarie 2008, Ludmila Ceban, Dorin Ceban, Raisa Popovici, Vladimir Perhurovici și Veaceslav Teut au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, prin care au solicitat obligarea Consiliului municipal Chișinău de a le perfecta actele necesare pentru transmiterea în proprietate privată coproprietarilor, lotul de pământ aferent imobilului (caselor de locuit) amplasat pe str-la Sf. Andrei, 45, mun. Chișinău, în conformitate cu cotele-părți deținute de fiecare proprietar în parte.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2008 s-a admis integral acțiunea depusă de Ludmila Ceban, Dorin Ceban, Raisa Popovici, Vladimir Perhurovici și Veaceslav Teut împotriva Consiliului municipal Chișinău.

S-a obligat Consiliul municipal Chișinău de a perfecta actele necesare pentru transmiterea în proprietate Ludmillei Ceban, Dorin Ceban, Raisa Popovici, Vladimir Perhurovici și Veaceslav Teut a lotului de pământ aferent casei de locuit amplasată pe str-la Sf. Andrei 45, mun. Chișinău, în mărimea prevăzută de lege proporțional cotelor părți în imobil.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 mai 2008 s-a respins recursul declarat de Consiliul mun. Chișinău și s-a menținut hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2008.

La 18 aprilie 2016, Ludmila Ceban, Dorin Ceban, Vladimir Perhurovici și Veaceslav Teut au depus la Curtea de Apel Chișinău cerere privind explicarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2008.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2016 s-a admis cererea depusă de Ludmila Ceban, Dorin Ceban, Vladimir Perhurovici și Veaceslav Teut privind explicarea hotărârii judecătorești.

S-a explicat hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2008, cu privire la obligarea Consiliului municipal Chișinău să perfecteze actele necesare pentru transmiterea în proprietate Ludmillei Ceban, Dorin Ceban, Raisei Popovici, Vladimir Perhurovici și Veaceslav Teut conform cotelor-părți de imobil deținute de fiecare coproprietar în parte, și anume: Ludmillei Ceban - 3/20, lui Dorin Ceban - 1/20, Raisei Popovici - 6/25, lui Vladimir Perhurovici - 1/5, lui Veaceslav Teut - 1/5 cote-părți din lotului de pământ, aferent casei de locuit amplasată pe str-la Sf. Andrei, 45, mun. Chișinău, cu suprafața 1 481 m.p. indicată în Registrul bunurilor imobile, cu nr. cadastral 0100417.228.

La 12 iulie 2016, Raisa Popovici a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2016, solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului, admiterea acestuia, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2016 și emiterea unei decizii prin care cererea să fie respinsă.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, pe care o consideră ilegală și neîntemeiată.

În acest sens, invocă recurenta că, despre data și locul examinării cererii privind explicarea hotărârii nu a fost înștiințată și, respectiv, aceasta a fost examinată în lipsa sa.

Menționează că, încheierea este semnată de către un judecător, cu toate că în partea introductivă este indicat că cererea a fost examinată de un complet compus din trei judecători.

Consideră Raisa Popovici că, explicarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2008 ține de competența Curții Supreme de Justiție și nu a Curții de Apel, or, hotărârea menționată a fost menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 mai 2008.

Invocă recurenta că încheierea menționată este contrară prevederilor art. 251 alin. (3) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2016 nu a fost expediată în adresa recurente, iar date ce atestă recepționarea acesteia de către recurentă, la materialele dosarului, lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2016, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră

recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii contestate și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

După cum rezultă din materialele dosarului, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2008, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 mai 2008 s-a admis integral acțiunea depusă de Ludmila Ceban, Dorin Ceban, Raisa Popovici, Vladimir Perhurovici și Veaceslav Teut împotriva Consiliului municipal Chișinău și s-a obligat Consiliul municipal Chișinău de a perfecta actele necesare pentru transmiterea în proprietate Ludmillei Ceban, Dorin Ceban, Raisa Popovici, Vladimir Perhurovici și Veaceslav Teut a lotului de pământ aferent casei de locuit amplasată pe str-la Sf. Andrei 45, mun. Chișinău, în mărimea prevăzută de lege proporțional cotelor părți în imobil. (f.d. 51-53, 63-65)

Prin cererea din 18 aprilie 2016 Ludmila Ceban, Dorin Ceban, Vladimir Perhurovici și Veaceslav Teut au solicitat explicarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2008. (f.d.71-73)

Drept urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2016 s-a admis cererea depusă de Ludmila Ceban, Dorin Ceban, Vladimir Perhurovici și Veaceslav Teut și s-a explicat hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2008. (f.d. 106-109)

Instanța de recurs conchide că încheierea contestată este adoptată cu încălcarea prevederilor procesuale, respectiv nu poate fi menținută.

În conformitate cu art. 102 alin.(1), (3) și (4) Codul de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură. Citațiile și înștiințările se înmânează participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încât aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței. Citația se înmânează părții cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării. În pricinile urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreția instanței.

În conformitate cu art. 105 alin. (1) Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

În conformitate cu art. 251 alin. (1), (3) Codul de procedură civilă, dacă sînt necesare explicații referitor la sensul, extinderea sau aplicarea dispozitivului hotărîrii sau dacă hotărîrea cuprinde dispoziții contradictorii, instanța emitentă, la cererea participanților la proces sau a executorului judecătoresc, dă explicații asupra dispozitivului ori omite dispozițiile contradictorii fără a modifica cuprinsul hotărîrii. Explicarea hotărîrii se face în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică explicarea hotărîrii.

Din materialele pricinii se atestă că examinarea cererii de explicare a hotărârii a fost stabilită pentru data de 30 mai 2016 ora 10:00, conform citației expediate în adresa Ludmillei Ceban, Dorin Ceban, Vladimir Perhurovici, Veaceslav Teut, Consiliului mun. Chișinău și executorului judecătoresc Roman Talmaci (f.d. 99).

Cu toate acestea, însă, fără a întreprinde toate măsurile necesare în vederea înștiințării legale a Raisiei Popovici și fără a examina chestiunea de examinare a cauzei în lipsa ultimei.

Instanța de recurs notează că Raisa Popovici nu a fost citat legal, dovada înștiințării acesteia nu s-a confirmat, la materialele cauzei nu există nici o dovadă care ar demonstra că instanța de judecată a întreprins toate măsurile în vederea înștiințării recurente.

Raportând normele de drept procedural citate la speța dată, Colegiul decelează că Raisa Popovici nu a fost înștiințată legal despre examinarea cererii privind explicarea hotărârii pentru data de 30 mai 2016 ora 10:00.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că necomunicarea în modul corespunzător de către instanțele de judecată a actelor de procedură către participanții la proces ar putea înfrânge principiul echității procedurii civile și îngreuna în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil, contrar standardelor înscrise în art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, unul din principiile procesului echitabil, rezultând din jurisprudența CEDO, este contradictorialitatea între părțile care sunt parte a procesului.

Pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor.

Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate și observațiile formulate și de a face comentarii în legătură cu ele. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât să se mențină un echilibru corect.

Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și a le discuta.

În conformitate cu art. 26 alin.(2), (3) Cod de procedură civilă, contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței. Instanța care judecă pricina își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

Având în vedere că Raisa Popovici este parte în prezentul proces, având calitatea de reclamantă, dânsa a fost privată de dreptul de a participa la examinarea cererii privind explicarea hotărârii, astfel Colegiul conchide că nu constituie decât o

îngrădire a dreptului acesteia de a beneficia de un proces echitabil, cu respectarea principiilor procesului civil reglementate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Din considerentele menționate, și având în vedere că această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Raisa Popovici, a casa integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2016 și de a remite pricina la rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Raisa Popovici.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2016, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Ceban, Dorin Ceban, Raisa Popovici, Vladimir Perhurovici și Veaceslav Teut împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, prin care s-a admis cererea depusă de Ludmila Ceban, Dorin Ceban, Vladimir Perhurovici și Veaceslav Teut privind explicarea hotărârii judecătorești, cu remiterea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari